

Boravak i igre djece na kiši

Jadranka Eda Tomljanović, prof, predšk. odgoja,
odgajateljica savjetnica,
Dječji vrtić Rijeka

'Jeee... idemo van.... ovo su moje čizme... vidi, Eda, imam nove čizme. Mama mi je kupila. Teta, 'ćeš mi pomoći staviti kabanicu?' govori Rina. 'Ja imam novi kišobran... vidi... na Miki Mause!' govori Leon

Djeca izlaze u dvorište. Tina pronalazi lokvicu vode. U jednoj ruci drži kišobran, a u drugoj lopaticu. Čučnula je i počela grabiti vodu lopaticom. Kišobran je odložila kraj sebe, na pod. Odgajateljica joj govori da joj kiša pada po glavi i neka ga drži iznad glave. Lijevom rukom

Boravak na kiši za djecu predstavlja radost, otkrivanje i izazov. Svako dijete je slobodno da istražuje ono što ga u određenom trenutku najviše zaokuplja, na svoj način i svojim tempom

drži kišobran, a desnom uzima vodu i izljuje je na šljunak kraj lokvice. Kišobran je sputava u pokretima. Ustaje i odlazi do penjalice. Zatvara kišobran, stavlja ga na pod i nastavlja se igrati na isti način ispod krova penjalice.

David je istrčao iz vrtića i svom snagom skočio u lokvu punu vode. Odmah je bio moker do koljena... i malo više!

Ako vrtić shvatimo kao 'mjesto istraživanja, otkrivanja i aktivnog učenja', onda ćemo pronalaziti različite

Igre u lokvicama

istražujemo i stvaramo

prilike i situacije, kao na primjer boraviti na kiši, vjetru, snijegu i na taj način 'omogućiti istraživanje različitih fenomena te stjecanje raznovrsnih iskustava, znanja i razumijevanja'!

Boravak na kiši za djecu predstavlja radost, otkrivanje i izazov. Svako dijete je slobodno da istraživati ono što ga u određenom trenutku najviše zaokuplja, na svoj način i svojim tempom. Prisutna je slobodna i nenačetnuta igra koja razvija kreativnost, ali i kako Federika Martensson kaže: 'Uči djecu upoznavanju njih samih'.

Pripreme za boravak na kiši

Dogovor s roditeljima

Na roditeljskom sastanku roditeljima treba prezentirati važnost svakodnevnog boravka na zraku u svim vremenskim prilikama. Da bi to odgajateljica mogla učiniti kvalitetno i vjerodostojno, potrebno je i da sama ima svijest i spoznaju i da vjeruje, osjeća i zna koliko je to bitno za cjelokupni razvoj djeteta. 'Razumijevanje dobrobiti i njezinih razmjera proizlazi iz znanja i očekivanja odgajatelja te njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva, socijalizacije, odgoja i obrazovanja, što znači da je psihološki, pedagoški i didaktički utemeljeno.' (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014.)

Nakon kvalitetno pripremljene i odrađene prezentacije o dobrobiti boravka djece na zraku po vjetru i kiši (snijegu), slijedi dogovor o odjeći i obući za boravak na kiši, prostoru gdje će se spremati ta odjeća i obuća, te odjeći u koju će se djeca presvući nakon povratka u vrtić.

Dogovor s djecom o pravilima ponašanja

Nakon dogovora s roditeljima, slijedi dogovor s djecom. U kurikulumu je navedeno da je jedna od socijalnih dobrobiti za dijete usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima grupe. I za boravak na

Na odgajateljici je odluka da omogući djeci boravak na vanjskom prostoru u svim vremenskim uvjetima, pa tako i po kiši. Odgajateljica će je lakše donijeti ako je sama po sebi osoba koja voli izazove i koja je spremna mijenjati svoju odgojno-obrazovnu praksu.

kiši ili neposredno poslije padanja kiše, potrebna su pravila ponašanja. Ona se uvijek dogovaraju s djecom, nakon čega ih ispisuju djeca ili odgajatelji i stavljaju na djeci vidljivo mjesto. Dobro je da uz svako pravilo stoji i situacijska fotografija djece, koja je u skladu s napisanim pravilom. Neka od pravila:

- U gumenim čizmama možemo hodati po lokvicama vode ili u njima stajati i igrati se.
- Ako nemamo gumene čizme i kišobran, možemo se igrati ispod nadstrešnice ili na penjalici ispod krova.
- Kad imamo tenisice, možemo se igrati vodom i blatom, ali ne možemo ulaziti u lokvice vode.

Situacije za učenje

Dok promatramo djecu u interakciji s kišom, vodom ili blatom, na njihovim licima možemo iščitati radoznalost, uzbuđenje, sreću, zadovoljstvo, i uočiti ozarena lica, širom otvorene oči i osmijeh na licu. Kod neke djece vidljiva je ozbiljnost, usredotočenost i potpuna zaokupljenost činjenjem, odnosno učincima njihovog djelovanja.

Uočeno je da se djeca različito igraju i istražuju u vremenskim prilikama kad kiša jako pada, rominja ili neposredno poslije kiše.

Kad kiša jako pada, djeca su zaokupljena doživljajem sebe u situaciji koja nije svakodnevna i koja izaziva pregršt emocija i doživljaja. Ona i tada imaju vrlo malo interakcija i uglavnom su usmjerena na sebe i istraživanje kiše. U tim situacijama djeca:

- promatraju svoje i tuđe kišobrane – uočavaju različitost u boji,

veličini, obliku ručke, nošenju kišobrana;

- osluškuju različit zvuk koji stvara kiša kad pada po kišobranu, penjalici, nadstrešnici, metalnoj ogradi, lokvici vode ili njihovim čizmama;
- prolaze kroz novo iskustvo: novi osjećaj koji stvara kiša kad pada po njihovoj kabanici (glavi), licu i ruci, i osjećaj nesputanosti i slobode da mogu to iskusiti;
- uočavaju način na koji se kiša odbija od njihovih čizama, kabanice, ograde i primjećuju koncentrične krugove koje kapljice kiše stvaraju kad padnu u lokvicu vode..
- Djeca igrajući se u blatu i lokvicama vode razvijaju neke druge kompetencije. U sljedećoj situaciji vidljiva je istraživačka igra djevojčice Megi (3,6) i dobrobiti koju ona ima za njezin razvoj.

Situacija na temelju videozapisa

Megi uzima metalnu lopaticu i odlazi do prve lokve vode. Čučne i počinje uzimati vodu. Najprije vodu iskreće iz lopatice s male visine, a nakon toga s veće. Lopaticom grabi zemlju koja se nalazi na dnu lokvice, podiže je u zrak, okreće lopaticu i zemlja pada u vodu. Lopaticu uzima dvjema rukama i gura je koso u vodu. Tako je drži pola minute, a onda je ispušta iz ruku. Lopatica ostaje u istom položaju. Širi oči i usta u osmijeh i govori: 'Vidiiii...!' Ne obraća se ni jednom djetetu izravno, iako su oko nje Rina, Filip, Fran, David, Marko i druga djeca koja stalno odlaze i dolaze i koja su zaokupljena svojom igrom. Izvlači lopaticu iz blata koje je na dnu lokvice i ponovno je na isti način stavlja u vodu. Lopatica ostaje u istom položaju. Lice joj je ozareno.

Diže se u stojeći položaj i gleda u nju. Uzima je i odlazi do plastične posude. Iz nje vadi ružičastu modlicu. Baca je u lokvu vode. Lopaticom je diže i prenosi do šljunka. Uzima je rukama i baca u lokvu. Tri puta ponavlja istu radnju. Kad ju je bacila četvrti put, pritišće je lopaticom. Podiže lopaticu i modlica izlazi na površinu vode. Ponovno to čini. Prolazi lopaticom po vodi lijevo-desno i modlica se pokreće. Zaustavlja pokret, ustaje i gleda što se događa. Odlazi na drugi kraj lokvice gdje je modlica otplutala. Igra se nastavlja!

Koje je dobrobiti Megi imala od ove aktivnosti?

Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit

- otpornost organizma (boravak na zraku za vrijeme padanja kiše i ne-

posredno nakon nje)

- otvorenost djeteta prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima
- smirenost (odsutnost osjećaja ugroženosti, nemira, zabrinutosti) (medij koji koristi – voda, zemlja)
- razvoj identiteta djeteta (igra se okružena djecom – grupni identitet; istražuje sebe i svoje mogućnosti – osobni identitet)
- spremnost djeteta na donošenje odluka koje se odnose na njegove aktivnosti (sama kreira svoju istraživačku aktivnost)
- razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja (odlučuje što će činiti i kako će koristiti sredstva koje je sama odabrala)
- procjenjivanje mogućih posljedica svojih akcija tj. razmatranje

načina njihova ostvarenja, inicijativnost i inovativnost (lopaticu je zabila u zemlju i ispustila iz ruke; kad je modlicu bacila u vodu, kad ju je držala ispod vode, mahala lopaticom ispred modlice)

- samoinicijiranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti (sve čini sama)

Obrazovna dobrobit

- radoznalost i inicijativnost djeteta
- kreativnost, stvaralački potencijal djeteta
- propitivanje vlastitih ideja i teorija (metakognitivne sposobnosti djeteta)
- visoka uključenost djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti (zaokupljenost)
- Socijalna dobrobit
- usklađenost s pravilima i zahtjevima socijalne grupe (igra se kraj lokve vode jer ima tenisice)
- odgovorno ponašanje djeteta prema sebi i drugima (ne ulazi u vodu u tenisicama, pazi da ne pošprica druge, da ne baci vodu ili zemlju na njih, ne gura se).

Iz ove je analize vidljivo kako i koliko jedna 'obična' vremenska prilika – kiša, može djetetu pružiti radost učenja i fascinaciju pojavama koje ona pruža. Na odgajateljici je odluka da omogući djeci boravak u vanjskom prostoru u svim vremenskim uvjetima, pa tako i po kiši. Odgajateljica će je lakše donijeti ako je sama po sebi osoba koja voli izazove i koja je spremna unositi promjene u svoj odgojno-obrazovni rad. Ukoliko to nije, vrijeme je da možda postane!

Literatura:

1. Jensen C., (2010.), *Djeca i život u prirodi na sjeveru*, Časopis Djeca u Europi, Korak po korak, Zagreb
2. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, (2014), Republika Hrvatska, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Zagreb
3. Prött R., (2010.), *Pedagogija: umjetnost nošenja s rizikom, a ne njegovog izbjegavanja*, Časopis Djeca u Europi, Korak po korak, Zagreb

Šetnja u čizmicama